

«Ермек Серкебаев атындағы Өнер колледжі – өнерде дарынды балаларға мамандандырылған мектеп-интернат» кешені КММ

КГУ «Комплекс «Колледж искусств – специализированная школа-интернат для одаренных в искусстве детей имени Ермека Серкебаева»

Қарастырылған:

Рассмотрено:

на заседании ПЦК

«Народные инструменты»
протокол № 1

председатель ПЦК

Гафуров К.К.

«19» 08 2023 г.

Келісілген:

Согласовано:

заместитель директора
по профилю

Хамзина А.С.

Хам

Бекітілген:

Утверждено:

решением МС КГУ «Комплекс
«Колледж искусств – ИИОД»

имени Ермека Серкебаева

председатель Рыжик Г.Л.

«31» 08 2023 г.

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

ОРЫНДАУШЫЛЫҚ ТӘЖІРИБЕ ИСПОЛНИТЕЛЬСКАЯ ПРАКТИКА

(домбыра)

(ПӘННІҢ АТАУЫ/НАИМЕНОВАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ)

2 - 9 сынып

класс

Петропавл қаласы
2023 жыл

Құрастырғандар: Айтбаева Ш.С., Сапарқұлова М.С., Хамзина А.С.,
Ғалеев А.Е. «Халық аспаптары» ПЦК – сы оқытушылары.

Рецензенттер:

Ғафуров Қ.Қ. «Халық аспаптары» ПЦК – сының төрағасы.
Күдєрова Т.Қ. «Халық аспаптары» ПЦК – сының оқытушысы.

Ермек Серкебаев атындағы «Өнер колледжі - ДБМ» кешені әдістемелік
кеңесімен бекітілген.

№ 1 хаттама, 31.08 2023 жыл.

Тіркеу нөмірі: № 5
Тіркелген күні: 31.08 2023 жыл.

Мазмұны

- 1.Түсіндірме жазба
- 2.Пәнді оқытудағы жоспарланған нәтижелер
- 3.Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны
  - 3.1 Пәннің тақырыптық жоспары
  - 3.2 Пәннің жұмыс бағдарламасының мазмұны
- 4.Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау
- 5.Әдебиеттер және оқыту құралдары

Мазмұны

- 1.Түсіндірме жазба
- 2.Пәнді оқытудағы жоспарланған нәтижелер
- 3.Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны
  - 3.1 Пәннің тақырыптық жоспары
  - 3.2 Пәннің жұмыс бағдарламасының мазмұны
- 4.Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау
- 5.Әдебиеттер және оқыту құралдары

2. Пәнді оқытудағы жоспарланған нәтижелер

Әр сабаққа қалыптасқан дәстүрлі – классикалық түрде концерттік бағдарлама құрылады. Бұл – халық немесе халық композиторларының күйлері, аспапка арналып өңделген халық әндері мен күйлері, сондай – ақ аспапка арнайы жазылған шағын және ірі көлемдегі шығармалар. Сонымен қатар, оқушының орындаушылық және шығармашылық бағыттарын айқындай отырып, концерттік репертуарын өз қалауы бойынша да құруға болады.

Бағдарлама құруда ең басты принцип – жеңілден күрделіге болып табылары анық. Ол оқушының алғашқы кезеңде орындалатын шығармасын тез қабылдап, тез түсінуіне септігін тигізетін болса, кейіннен осы қалыптасқан дағды бойынша күрделі шығармаларды да өз дәрежесінде орындауға дайын болатындығын байкатады. Сондықтан да оқытушы әр емтиханға, сахналық концерттерге оқушының мүмкіншіліктеріне қарай репертуар таңдағаны жөн.

Оқушы жақсы нәтиже көрсету үшін, алғашқы сабақтарды орындаушылық аппараттарының, яғни оң қолдың білезік буынын босатуға арналған жаттығулардан, түрлі гаммалар мен арпеджиолар ойнатудан бастауға болады. Белгілі бір нәтижелерге қол жеткізу үшін, тремоло, пиццикато ойындарына да көп көңіл бөлу керек. Оқушының білімін тереңдету, сондай – ақ орындайтын шығармасын жете түсіну үшін, оның авторы, шығу тарихы, орындалу ерекшеліктері жайлы мағлұмат беру де көптік етпейді. Орындаушыға және тыңдаушыға да қызықты болу үшін репертуарды әртүрлі жанрларда құрып отыру да оқытудың басты талаптарының бірі болып табылады.

Орындаушының емтихандарда, немесе басқа да мәдени іс – шараларда көрсететін өнері – ол сыныптағы күнделікті сабақтардың ғана емес, оқушының өздік сапалы жұмысының да қорытындысы. Сондықтан оқытушы тек сынып жұмысы емес, сонымен қатар оқушының өздік жұмысын да назардан тыс қалдырмағаны дұрыс.

Тағы бір ескеретін жайт – ол оқушының ансамбльдік ойынға машықтануы. Концертмейстерді тыңдай отырып, ырғақ пен екпінді сактай білу орындаушыға қойылатын басты талаптардың бірі екендігін оқытушы естен шығармауы керек.

Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны
3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

2-3 сынып			
II	1 – бөлім. Репертуарды толықтыру. а) халық және халық композиторларының күйлері.	30	8 – 10
	ә) өңделген халық музыкалары. б) шағын пьесалар	20	6 – 8
	2 - бөлім. Концерттік орындаулар.	10	Әртүрлі жанрдағы 3 – 6 шығарма
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	8	
Барлығы		68	
4-5 сынып			
III	1 – бөлім. Репертуарды толықтыру және күрделендіру. а) халық және халық композиторларының әндері мен күйлері.	30	8 – 10
	ә) өңделген халық музыкалары. б) сәл күрделі этюдтер, шығармалар.	20	6 – 8
	2 - бөлім. Концерттік орындаулар.	10	Әртүрлі жанрдағы 4 – 8 шығарма
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	8	
Барлығы		68	
6-7 сынып			
IV	1 – бөлім. Орындаушылықты жетілдіру. а) әр мектептерден төкпе, шертпе дәстүрінде орындалтын күйлер.	20	10 – 15
	ә) өңделген халық музыкалары. б) Шағын көлемдегі шығармалар.	20	6 – 8
	2 - бөлім. Концерттік орындаулар.	10	Әртүрлі жанрдағы 4 – 8 шығарма. Жеке концерт.
		10	
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	8	

	Барлығы	68	
8-9 сынып			
V	1 – бөлім. Орындаушылық шеберлік.		
	а) Төкпе, шертпе дәстүрінде орындалтын күйлер.	20	10 – 15
	ә) өңделген көлемді халық музыкалары.	20	6 – 8
	б) Ірі көлемдегі шығармалар.		
	2 - бөлім. Концерттік орындаулар.	10	
	3 – бөлім. Бакылау сабақтары	10 8	Әртүрлі жанрдағы 4 – 8 шығарма. Жеке концерт
	Барлығы	68	
	Барлық сағат саны	272	

3.2 Пәннің жұмыс бағдарламасының мазмұны

«Орындаушылық тәжірибе» пәні бойынша жұмыс бағдарламасының мазмұны домбыра (кобыз) үйренудегі әдістемелік нұсқаулықтарға сүйене отырып, осы аспаптарда ойнап үйрену және болашақта кәсіби орындаушылық шеберлікке жету бағытын айқындайды. Бағдарлама жеңіл пьесалар және шағын күйлер, әндер сондай – ақ халық музыкаларымен басталып, жыл сайын күрделене отырып, соңғы кезеңдерінде оқушыны жоғары деңгейдегі орындаушылық шеберлікке жетуге бағыттайды. Сонымен қатар, бағдарламада оқушының әр жыл сайын репертуарын толықтырып, орындаушылық шеберлігінің шыңдалуы үшін бакылау сабақтары қарастырылған.

4. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бакылау

Оқу үлгерімін бакылау жыл бойында оқытушының емтихандарда, техникалық сынақ және академиялық концерттерде, сонымен қатар басқа да мәдени іс – шараларда көрсеткен өнеріне сай оқушыға әр тоқсан сайын қойған бағалары болып табылады.

Үлгі ретінде берілген репертуарлық тізім 2 сынып

Жаттығулар мен этюдтер

Л.Хамиди, Б.Ғизатов Домбыра үйрену мектебі. 1-20 сабақтар
К.Черни Этюд
А.Яньшинов Этюд
М.Галицкий Этюд
Гаммалар мен арпеджио
И.Беркович Этюд
Бакланов Этюд
Тастанов Этюд
Жайымов Этюд
Аубакиров Этюд
Г.Шрадик Упражнение
Г.Дулов 3 Этюд
В.Глейхман Этюд

Күйлер

Халық күйі: Айжан қыз, Бозайғыр,
Шұбарат, Кеңес, Келіншек, Жастар биі,
Заман ай.

*Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының
және туысқан халықтардың әндері*

Қазақтың халық әндері: Құрбым-ай, Қайын бұлақ, Алатау, Елім-ай, Жаз болса
Ақан-сері Балқадіша
Орыстың халық әндері:
Ходит зайка по саду. В зеленом саду. В сыром бору тропинка
Укр.халық әні Лисичка. Во поле береза стояла. Веселые гуси
Әубәкіров Алмалар. Әже
Қалдаяқов Балдырған әні
Хамиди Балалар әндері
Нүсіпбаев Мектеп вальсі. Айналайын. Ақ мамам

3 сынып
Күйлер

I. Халық күйлері	
1. «Қара жорға»	3. «Тор жорға ат»
2. «Қоңыр»	
II. Құрманғазының күйлері	
1. «Боз шолақ»	3. «Назым»
2. «Кісен ашқан»	4. «Қызыл қайың»
III. Дәулеткерей күйлері	
1. «Қос алқа» 2 түрі	3. «Мұңды қыз»
2. «Қыз ақжелен»	4. «Қаражан ханым»
Күмісбеков «Өмір жолы»	Омаров «Жастық шақ»
Жұбанов «Би» күйі	Тастанов «Толғау»
Кәлек «Арман»	

*Қазақтың халық әндері мен халық композиторларының және туысқан халықтардың
әндері*

Тастанов Би. Мелодия
Аубакиров Ән. Алмалар. Қарақат
Глинка Польша. Боз торғай
Лядов Зайчик
Чайковский Осень
Орыс халық әні обр. Троянского Полноте, ребята,
Всю-то я вселенную проехал
Жұбанов Қарлығаш, Вальс

Шетел композиторларының шығармалары

Моцарт Азбука	Глюк Мелодия
Майская песня	Грих Менуэт
Бетховен Сурок	Гендель Г. Вариации
Шуман Мелодия. Менуэт	Гайдн Ән. Менуэт
Деревенская песня	

4/5 сынып
Күйлер

I. Халық күйлері	
1. Қара жорға	5. Шұбар ат
2. Қоңыр	6. Нар идірген
3. Тор жорға ат	7. Кербез қыз
4. Шидеме шегелеме	

II. Құрманғазының күйлері

1. Ақсақ құлан
2. Қызыл қайың
3. Көбік шашқан

4. Кісен ашқан
5. Ұзақ Ақжелен
6. Балқаймақ

III. Дәулеткерей күйлері

1. Қос алқа
2. Көркем ханым
3. Құдаша

4. Жеңгем сүйер
5. Қыз ақжелен

IV. Тәттімбет күйлері

1. Балбырауын
2. Сылкылдақ

3. Өкше күйі
4. Қосбасар I-VII

V. Дина күйлері

1. Өсем қоңыр

Шотайбай Шыңырау

Әшім Майда қоңыр

Раздық Сал күрен

Хамзин Қосбасар

2. Жеңіс
Әубәкіров Жас толқын
Ахмедияров Қос басар

Халық әндері мен билері

Қазақтың халық әндері

1. Бір бала
2. Қара торғай
3. Сәулем-ай
4. Жайдары

5. Ақй баян
6. Ақ алма
7. Елім-ай
8. Қамажай өндеген Ерзакович

Орыс халық әндері

1. Ах вы сени мои
2. Я с комариком плясала өндеген Слонова
3. Ах ты степь широкая өндеген Феоктистов
4. То не ветер ветку клонит

Қазақ сазгер әндері мен шығармалары

Мәди Үшкара өндеген Нұрбаев

Ақан сері Қараторғай өндеген Ерзакович

Жаяу Мұса Ақ сиса өндеген Шабельский

Затаевич Қазақ маршы

Шетел сазгерлерінің шығармалары

А.Бородин Грезы

М.Балакирев Полька, На Волге,
Скверцо

М.Глинка Андалуз биі, Антонида
романсы

Н.Римский-Корсаков Үнділік қонақтың
әні

А.Рубенштейн Мелодия

Мусоргский Гопак

Андреев Румынская песня, Чардаш,

Вальс, Ноктюрн

Этюдтер

Х.Гастанов №4-8 этюдтер

Л.Хамиди, Гизатов 1-6 этюдтер

Ю.Шишаков Этюд «Снежинка»

Г.Кайзер Этюд для развития беглости

З.Карпачевский 11 этюд

Ф.Вольфарт 13 этюд

Б.Страннолюбский Этюд

А.Григорян 20 этюд

А.Комаровский 19 этюд

Г.Гуммель 28 этюд

О.Шевчик 32, 40 этюд

К.Радиононов 10,34 этюд

6/7 сынып

Күйлер

Халық күйлері

1. Ақсақ құлан
2. Нар идірген

3. Бозторғай
4. Көбік шашқан

Құрманғазы күйлері

1. Көбік шашқан
2. Айда бүлбүл
3. Ақбай
4. Қапы
5. Кішкентай

Дәулеткерей күйлері

1. Салық өлген
2. Желдірме
3. Қосалқа I түрі

Тәттімбет күйлері

1. Теріс какпай
2. Сары қамыс

6. Ұзақ Ақжелең
7. Ертен кетем
8. Көкала ат
9. Перовский марш

4. Топан
5. Түрікпен күй
6. Құдаша

3. Сылкылдақ
4. Қосбасар

Тоқа Саржайлау
Жубанов Би
Сүгір Бес жорға
Жайымов Шаттанамын

Қазақ, орыс, шетел композиторларының шығармалары

Қазақтың халық әні Харарау
Абай Айттым сәлем қаламқас
Жайымов Әуен
Брусилковский Алтынай
Глинка Би
Гедике Танец
Кабалевский Вальс
Хренников Серенада
Глинка Бозторғай
Чайковский Сладкая гроза
Бетховен Сонатина, Менуэт

Х.Тастанов №5-7, 8-9, 10 этюдтер
К.Мострасс ля-минор этюд №63
Д.Кабалевский Этюд

Күйлер

Ахмедияров Ақ қайың
Қос басар Жеткіншек
Жетісу
Үсенов Анама

Тастанов Мелодия, Фантазия
Мухамеджанов Шаттық Отаны
Хамиди Юмореска
Аубакиров Жас екпін
Брамс Венгер биі I,5
Доброхотов Фантазия
Бүркітов Отрар туралы поэма
Күмісбеков Қорқыт туралы аңыз
Цыганков Плясовые наигрыши
М.Мусоргский Гопак
В.Моцарт Түрік маршы

Этюдтер

Глейхман этюд ре мажор
В.Панин этюд ля минор
П.Шольц Этюд

8 сынып

Күйлер

Халық күйлері

Қоңыр
Тор жорға ат
Шұбар ат Нар идірген
Кербез қыз
Ақсақ құла
Сән науайы

Құрманғазы күйлері:

Балбырауын
Адай
Бас Ақжелең
Ақжелең

Дәулеткерей

Женгем сүйер
Қос алқа I-I түрі

Акку
Бозайғыр
Ел айрылған
Сал күрең
Балбырауын
Шалыс өре.

Аман бол шешем, аман бол
Ақсақ киік
Қызыл қайың

Динаның күйлері

Той бастар
8 март
Әсем коңыр
Қазаған
Күй басы
Ақжелең
Домалатпай

Сүгір
Кер толғау
Шалқыма

Жұбанов Би
Кәлек Арман

Тілендиев Арман
Күмісбеков Арман

Орыс халық әндері

Ах вы сени мои, сени
Ах ты степь широкая өндеген Феоктистов
Пивна ягоды өндеген Трояновский
То не ветер ветку клонит
Укр.халық әні Казачок
Гопак өндеген Гофман

Қазақ сазгер әндері мен шығармалары

Жаяу Мұса Ақ сиса
Жұбанов Ария, Вальс
Хамиди Юмореска

Тастанов Мелодия
Үсенов Қосбасар

Шетел сазгер шығармалары

А.Бородин Грезы
М.Балакирев Польша, На Волге, Скерцо
М.Глинка Андалуз биі, Хор волшебных
дев
А.Рубенштейн Мелодия

В.Андреев Румынская песня, Чардаш
Н.Чайкин У околицы
В.Захаров Колхозня полька
А.Хачатурян Андантино

Этюдтер

З.Карпачевский 11 этюд
Ф.Вольфарт 13 этюд
Камаровский 19 этюд
Радионов 10, 34 этюд

Ш.Берко №45 этюд
Күмісбеков Этюд
Қышқышбаев Этюд
Үлкенбаева Этюд

9 сынып

Күйлер

Халық күйлері
Аксақ құлан
Аксақ құлан – Жошыхан
Құрманғазы күйлері

Балкаймақ
Бұлбұл
Ертең кетем
Арба сокқан
Динаның күйлері
Әсем коңыр
8 март
Қазанған
Киту-киту, кайт-кайт
Домалатпан Ақжелең
Сүгір
Тоғыз тарау

Ілме
Демалыс

Қара каска ат
Жігер

Жем суының тасқыны

Кертолғау

Ахмедияров Қосбасар, Ақ кайың,
Желдірме
Жайымов Шаттанамын
Әубәкіров Талас
Тұрысбеков Көңіл толқыны, Ақ жауын
Тілендиев Аққу
Халық әндері мен билері
Венгер халық әні Чардаш
Орыс халық әні Ай төгеді сәулесін өңд.
Андреев

Саратов саздары өңд. Тихонов
Ах одно по поле дороженька өңд.
Городовская
Ескі орыс романсы Я встретил вас
Қазақ сазгер әндері мен шығармалары
Қойшыбаев Қызыл құм
Е.Үсенов Жігер, Поэма
Бүркітов Отырар туралы поэма

Ұсынылған әдебиеттердің тізім көрсеткіші

1. Қазақстанның музыка мәдениеті. Құрастырғандар: П.В.Аравин, Б.Г.Ерзакович, Қаз.Мем.баспасы 1987 ж. Алматы
2. А.Жұбанов, струны столетий. Қаз.Гос.изд-во. Алматы, 1988
3. Дәулеткерей. Күйлер. Құрастырған А.Жұбанов. Қаз.Мем.баспасы. Алматы, 1960
4. Қазақ халқының аспап музыкасы. Құрастырған Ж.Жанұзақов. Алматы, 1964
5. Қазақтың халық әндері. Қаз.Мем.Көркем әдебиет баспасы. Алматы, 1960
6. М.Әубәкіров. казак халқының аспаптары оркестріне арналған шығармалар. Мектеп, 1969
7. Х.Тастанов. Домбырадан сабақ беру методы. Жазушы, Алматы, 1970
8. Т.Мерғалиев. Домбыра сазы. Ғылым, Алматы, 1975
9. Каратау шертпелері. Құрастырған Ж.Иманалиев, М.Айтқалиев. Жазушы. Алматы, 1975
10. А.Темірбеков. Қазақтың халық әндері. Жазушы. Алматы, 1975
11. С.А.Күзембаев. Формирование гармонии в казахской музыке. Алматы, 1977
12. А.Жұбанов. Ғасырлар нерисі. Жазушы. Алматы, 1975
13. А.Жұбанов. Құрманғазы. Жалын баспасы. Алматы, 1977
14. У.Бекенов Шертпе күй шеберлері. Жалын баспасы. Алматы, 1977
15. В.Г.Ерзакович. Музыкальное наследие казахского народа. 1977
16. Б.Қаракұлов. Асыл мұра. Өнер. Алматы, 1981
17. Х.Тастанов. Домбыраға арналған этюдтер мен пьесалар. Мектеп. Алматы, 1966
18. Қазақтың музыкалық фольклоры. Ғылым. Алматы, 1982
19. Л.Хамиди, Б.Гизатов. Домбыра үйрену мектебі. Өнер. Алматы, 1984
20. М.Ержанов. Қуанамын. Өнер. Алматы, 1984
21. У.Бекенов. Күй табиғаты. Өнер. Алматы, 1981
22. Қосбасар. Құрастырған Ш.Қажғалиев. Өнер. Алматы, 1984
23. Күй толқыны. Өнер баспасы. Алматы, 1985
24. Толғау, Ерен толғау. Халық творчествосы үйі шығарған. Алматы, 1977
25. Домбыларға арналған пьесалар. Құрастырған Қ.Мұхитов. Өнер. Алматы, 1990
26. Домбыларға арналған хрестоматия музыка колледжінің 1-2 курсы үшін. Құрастырғандар Қ.Мұхитов, Қ.Досымжанов. Өнер. Алматы, 1983
27. Домбыларға арналған пьесалар. Құрастырған б.Қарабалина. Өнер. Алматы, 1983
28. Домбыларға арналған хрестоматия. Құрастырған М.Айтқалиев. Өнер. Алматы, 1980
29. Ж.Қыдыров. Үкілі домбыра. Өнер. Алматы, 1984
30. А.Жайымов. Домбыра мен кобызға арналған пьесалар. Алматы, 1989
31. Тәттімбет. Саржайлау. Алматы. Өнер 1988
32. Құрманғазы (күйлер). Құрастырған А.Жұбанов. Қаз.Мем.Көркем әдебиет баспасы, 1961

Оқыту құралдары:

1. Музыкалық аспап
2. Оқу – әдістемелік әдебиеттер
3. Ноталар кітапханасы
4. Интернет – технологиялар